

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hétenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Évesre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, városok, gazdasági egyesületi tagok és községi előfizetők egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon Egy példány 10 fillér. Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BARTÓGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tör sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Székelység pusztulása.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Székelyudvarhely, 1906. aug. 1.

(—gh) Gagyi Lajos etédi székely gazdától panaszos levelet kaptunk. Ez a levél messze kint is foglalkozik; vármegyénket közelről érdekli. Épen ezért méltónak tartjuk arra, hogy itt foglalkozzunk vele és hívatásunkból kifolyólag — irányt mutassunk jövőre.

Mindenek előtt átadjuk a szót a levélíró székely atyánkfának, add mondja el őszintén az ő gyakorlati tapasztalatokon nyugvó nézeteit a következőkben:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Minden életpályán foglalkozónak vannak, lehetnek aggodalmi, de általában egy pályán sem jár a rud az aggodókra úgy rá, mint mireánk székely kiscgazdákra.

A magas intéző körök — meggyőződéssel — készséggel segítenek a népen. Ámde különböznek a helyi viszonyok. Ezeket legalább felévenként egyszer összehívva a gazdaköri kongresszus tárgyalása után lehetne közvetlen közéleti magának a népnek ajkáról megtudni. Panaszt minden vármegyében a részéről összejövők tudnának felhozni. Ezeket eszmecsere tárgyává téve, megbeszélve, tanulmányozva — biztos kézzel lehetne elvitani.

Igy van jelenleg nálunk s azt hiszem a legtöbb vidéken, hogy a kiscgazdák képtelenek 2 korona napot és kívánt ellátást fizetni a munkáért, melyet hegy-oldalon határunkon csak úgy fitymálva megveznek. Nem törődve azzal, hogy két-háromszor megszántott föld 3, több esetben 4 szemet ad; azaz egy vékáról 3—4 véka gabona lesz. A napszámot ezt learatja 2 koronáért, holott a gazda 3 szántás, vetés, 1 behordás, 1 cséplés, 1 szállítás és piacra vitel, tehát hetente munkájával a saját maga tulajdonát megvásárolta, mert eladott szójája egy fillérrel sem ér többet, mint a reáfordított költség, sőt még az is ritkán. Ezek után joggal kérdezhetem, vajjon a gazda miből fizet az állami, megyei, egyházi, községi adót, eseléd- és napszámért?

A munka-erőt elviszik katonának, pénzügyőrnek, csendőrnek, vasutasnak, hivatalszolgának s oly nagyobb városok és gazdaságokba, ahol többek képesek fizetni, gazdagabb területekből jobban tudják díjazni, mint a székely kiscgazdák. Munkáshiány miatt a kiscgazda éjjel-nappal szüntelenül robotolva, maga kénytelen

terményeit feldolgozni, amibe sokan belehalnak. Különösen a nőneműek, kik testi gyengeségüket túlerőltetve, hiányosan táplálkozva, ezer és ezer szomorú példa szerint — egyre pusztulnak, hirtelen elhalnak.

Az állattenyésztés sem jövedelmez ma már, mert nincs legelő. Az erdőtörvény szigora és a hármasszáz határ leszorította a gazda állatait; a birtok nélkül levők pedig egyáltalán nem is tenyészhetnek állatot. Ettől a fontos jövedelmi ágtól tehát nagyrészt meg van fosztva a falusi nép. A határvillongás folytonos, a perlekedés napirenden van. A közös határban a birtokosok nem élnek békében. A jogtalan legeltetéseket, prévarikálásokat nem kerüljük másutt, csak a határ igazságosan arányosítva van s hol mindenki szabadon gazdálkodhatik.

Ilyen viszonyok között kényszerül a székely kiscgazda bankokba menni kölcsönért, mert nem akarja láttatni másokkal, hogy ő napról-napra szegényedik, hanem egyformán kitarthat a fölszűzött életmódja mellett, meg a magasabb igényű kor családja fényletén. A jövőre csak úgy gondol: hát lesz valahogy!

Ezekhez sorolhatók még a lépten-nyomon jelentkező elemi csapások, jégverés, égés (tűzveszély), vadak kártétele, állatbetegségek és károsodások. Legujabban pedig a gyümölcsfáinkat és terményeinket nagy mértékben elözönlő hernyók pillangók (lepkék), melyek a fak leveleit összeszomoritották és új életre kelve: pusztítanak. A kellő óvóintézkedés hiánya miatt gyümölcsből sem kaphat a kiscgazda pénzt. Egy-két gazda vagy egy pár község hiába pusztítja a fergektől ellepelt fákat, ha a legtöbb helyen elhanyagolt községekből özönével rándulnak át a pillangók.

Hány, meg hány ilyen és ezekhez hasonló bajok vannak imitt amott a községekben!? S ezeken a minden vármegye területén megalakult Gazdakörök fel, vagy negyedéves kongresszusain, — megbeszélgetve a helyi viszonyok szerinti gazdasági ügyes-bajos dolgokat — orvoslást találva, segíteni lehetne.

Irányadó körök! Vezető honatyák! Tekintsetek a székely kiscgazdákra. Ne engedjétek meg jobban eladósodni, elszegényedni, elpusztulni, vagy az édes anyahazából kivándorolni minket! Mert ha a földmivelő kiscgazda munkáskeze lehanyaglik, erejét végkép elveszti vagy szociálista agitátorok karjaiba dobja magát, hogyan lehet mondani: „Él magyar, áll Buda még!

Többen vagyunk, kik ámbár nem

magas tudományok végzésével, de a tapasztalat szigorú iskolájából meritett okszerű tudással az egyes kérdésekhez szólni tudunk. Erről alkalomadtán bizonyosságot tehetünk.

Azt tartja a közmondás: „Addig javits, míg időd van!”

Etéd, 1906. július 18.

Szerkesztő ur iránti tisztelettel:

Gagyi Lajos.

* * *

Mindenesetre köszönettel adózunk Gagyi Lajos bátyánknak, hogy alkalmat adott arra, hogy vármegyénk gazdatarsadalmának tömörülését ismételtelen szavá tehessek. Annál inkább örömmünkre szolgál ez, mert hiszen épen ami eszménk megvalósulását, a „Székely-Udvarhely“ f. évi július 12-én megjelent „Vármegyénk gazdáinak ülése“ című cikkelyünk visszhangját üdvözölhetjük felszólalásában.

Mit mondottunk akkor? Azt, hogy hivatásos gazda került vármegyénk gazdasági egyesületének élére Ugron Ákos főispán, egyesületi elnök személyében, aki nem pusztán kötelességből, a közbizalom által tehernek reá rótt kényszerből, hanem igazi ügyeszeretettel foglalkozik vármegyénk gazdasági kérdéseivel...

Fontos érdekek fűződnek vármegyénk gazdasági egyesületének helyes, alapos működéséhez. Valóságos áldás tehát, hogy minden hónapban alkalom van (annyszor, a mennyiszor az ügyek sürgőssége kívánja) egy olyan szervezetben összes kiscgazdáinknak résztvenni, honnan egyenesen a földmivelési kormányhoz lehet felírni a gazdaközönségünket legközelebből érdeklő ügyekben. Jövőre fokozottabb módon kell fölhasználni az alkalmat. Ugy az egyes választmányi tagok, mint a Gazdakörök elnökei, tartásuk kellemes kötelességüknek minél tömegesebben megjelenni a rend szerint minden hónap második keddjén tartani szokott választmányi üléseken. Hozzanak magukkal friss eszméket, hasznos javaslatokat. Néma gyermeknek a legjobb édesanya sem értheti a szavát...

Különösen a Gazdakörök elnökeit kértük fel, hogy minden választmányi ülésen résztvegyenek, hiszen erre az egyesület alapszabályai jogot biztosítanak részükre.

Már most ha vármegyénk gazdaközönségének értelmisége,

— ide számítva azt a hetvenöt Gazdakört, melyet a székelyföldi kirendeltség oly büszkeséggel emleget ország-szerte — minden hónapban összeül és akkor csakugyan előtárja mindazt, ami szíven fekszik s amit egy hónapon át saját körében tapasztalt: ezt a vármegyét gazdasági tekintetben pár év alatt egészen ujja teremthetjük és az évtizedes mulasztások, nemtörődömségek a legképzeltetlenebb gyorsasággal megszűnnek, önként elenyésznek.

Azonban ehhez erő és akarat, szív és lélek, értelem, önmagunk és mások iránti becsületes szándék, humanus gondolkodás, mivelődés felé való törekvés; nem csak hallás, hanem főképp látás utáni vágy szükséges. Szükséges, hogy ne csak hangoztassuk vármegyénk földje iránti szeretetünket, de tényleg szeressük is azt; első sorban az itthont siessünk ismerni s a körülötte történtek után komolyan érdeklődni.

Hiába tart bármelyik ékes szavú pap a templomban épületes, gyönyörű szónoklatokat, ha hivei a templom tájékát is elkerülik. Azért van pedig a templom, hogy minden egyes hívő külön papot önmaga épülésére nem tarthat; egy vagy két pap meg az összes hiveket otthonukban fölkeresni képtelen. Tehát a hívőknek kell a templomba menni, ahol százan, meg százan egyszerre, egy beszédből nyerhetnek okulást.

Buzditsuk tehát székely testvéreinket a Gazdakörökbe való tömörülésre. A vezetők azonban legyenek igazi vezérek s ne csak papiroson vezéreljenek, hanem minden tehetségüket felhasználva, a kedvező alkalmakat lássák meg és halogatás nélkül tegyenek. Hetenkint vagy két hetenkint alkalmas időpontban okvetlenül tartsák meg a Gazdakörök felolvasó gyűléseit. Az elröppenő eszméket jegyezzék meg. A Gazdakörök elnökei pedig a vármegyei Gazdasági Egyesület havi rendes választmányi üléseiben esetről-esetre hozzák elé, keltsék életre azokat.

Ha ezeket így pontosan elvégezzik, pár év alatt vármegyénken telik be áldott emlékü nagy Széchenyink ama mondanása, hogy: Magyarország nem volt, hanem lesz!...

A politikai helyzetről.

* A képviselőház kapui bezárultak. Saját jószántából két és fél hónapos nyári szünetet adott honatyáinknak a t. Ház. Október 10-ikéig tart a szünet két és fél hónapi munkálkodás után. Vármegyénk országgyűlési képviselői a t. Házban ezalatt még csak egy közbeszólással sem szerepeltek. Azonban — „Az Ország” szerint — sokszor az elhallgatott beszéd többet használ az elmondottnál és rossz nyomon járna, aki a nyelv mozdulatainak számából becsülné meg az agy munkatejesítményét. Közismert, előzetes meg egyezés végrehajtása volt az, ami eddig történt. Restanciákat intézett el a parlament. Egy szomorú korszak mulasztásait pótolta s igyekezett ezt gyorsan végezni, hogy helyreállítsa a dolgok szabályos menetét. Megróvás és gáncs tehát ezért nem érheti képviselőinket, kik az október 10-én megnyíló országgyűlési időszakban bizonyára ujult erővel fognak majd munkához és alkalmat keresnek maguknak, hogy az ország törvényhozó testületében lépten-nyomon felemeljék szavukat a Székelyföld központjának előhaldása érdekében. Hiszen jól tudják, ismerik azt a szomorú helyzetet, a melyben különösen iparunk sanyalódik. Jól látják, hogy közlekedési állapotaink turhetetlenek. Sokat, igen sokat remélünk fiatal, tetterős országgyűlési képviselőinktől a jövőben, mikor arra a tér teljesen szabad lesz. Addig azonban itthon is örömmel üdvözljük a politikai társadalmi, gazdasági, ipari és kereskedelmi mozgalmak körében, sőt azok élén, mint kezdeményezőket és önzetlen harcosokat. Két és fél hónap nagy idő. Azalatt sok, nagyon sok üdvös dolog lehet cselekedni...

* Országgyűlési képviselőink a két és fél hónapos szünetet — hir szerint — folytonos köztevékenységben kívánják eltölteni. —

A „SZEKELY-UDVARHELY” TARCAJA.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Irta: Connert János, ford. Balásy Dénes.
(50. folytatás.)

Egyes családok magas állásra és mágnási rangra vergődtek, kivált a Habsburgi-uralom kezdetén. Említünk erre egy pár példát. Így 1687-ben Apor István, Daniel Mihály, Kálnoki Ferenc, Ugron Ferenc — régi székely családok utódai, székülők a királyi táblánál. Van oklevél,¹⁸⁵ mely mágnásoknak nevezi: Mikes Mihály, Daniel Péter, Daniel Ferenc, Mikes Pál, Kun Miklós, Henter Benedek régi székely nevű családíjok. Egy 1687-iki adóajstrom szerint Kolozsvár megyében nagy birtokokat kaptak,¹⁸⁶ Kun Gotthárd, Mikó Ferenc, Mikó István, Henter András, Kun Benedek és Mikó Gábor. Nemzedékrendi táblázat nélkül bajos eldönteni, vajjon ezek nemesi földre telepedtek-e le, vagy nem, de az bizonyos, hogy székely eredetű családok. A saját képi nemesség, ugy 1601 előtt, mint 1601 után, viselte a legfőbb széki tisztségeket, ugy azokat, a melyek választás alá estek, mint pl. főkirálybíró, alkirálybíró, vice kapitányság, dulló, szolgabíró vagy székbíró, valamint azokat is, a melyek fejedelmi kinevezéstől függöttek, mint pl. a főkapitányság és néha a székelyek generálisa című katonai tisztség is. Vannak oklevéli adatok arról is bőven, hogy közülök nem egy viselt magas tisztséget az udvarnál fejedelmél; hivatalnok volt, pl.: fő-

Első sorban a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt községenként való végleges szervezésének munkáját fogják befejezni. Ez annál is inkább könnyű feladat lesz, mert vármegyeszerte megvannak a mult választáson dicséretes buzgósággal működött bizalmi emberek Ezek utján nem lesz nehéz a lapunkban annak idején közölt alapszabálytervezet szerint, minden egyes községben az összeirt, nyilvántartásba vett és veendő párttagok közül a vezetésre hivatott párt-tisztviseleket megválasztani s az egész párt ügyeit hivatalos formába önteni. Arról is gondoskodnak majd, hogy a párttagok az egyes községi bizalmi férfiak utján a fontosabb párt ügyekről kellő tájékozást nyerhessenek. Szóval állandó éberséggel őrködnek kerületeik közérdekű ügyei fölött s ahol a helybeli intézők valamely jó, szükséges és hasznos dologt egymagukban megvalósítani nem tudnának, a kerület képviselője mindenkor készséggel támogatja őket tekintélyével és hathatós közreműködésével. Ne gondolja tehát senki sem, hogy országgyűlési képviselőink itthon nem érdeklődnek a közügyek iránt és nagy befolyásukat érvényesíteni szándékukban nem volna

Magyar vasuti politika Erdélyben.

Marosvásárhely, július 30

Rég foglalkozik az erdélyi magyar társadalom minden alakulata azzal a kérdéssel, hogy megváltoztassa azt a veszedelmes állapotot, mely a kiegyezés óta nyomja, elnyomja, mert a főforgalomtól elzárja az erdélyrészi magyar vidékeket, a jelentéktelenség legalsóbb fokára süllyesztve azoknak városait is.

Legutóbb a Székely Társaságok Szövetsége elevenítette fel újra a magyar törvényhozás képviselőházhoz intézett emlékiratban. A Székely-szövetség egy olyan nagyfontosságú, transversális vasut kiépí-

kamarás, pohárnok, főlovászmester, gárdakapitány stb.¹⁸⁷ Idegen udvarokhoz titkos és fontos diplomatikai küldetésekkel gyakran alkalmazták őket, a legfőbb bíróságoknak tagjai voltak s végül soraik közül kerültek ki az ország „minden seregének generálisa” is. Hogy csak egy példát említsünk: uzoni Béli Pál, szolnoki főispán volt, egyszersmind a fejedelem titkos tanácsosa, főgenerális és minden seregének generálisa.¹⁸⁸ Látjuk ezekből az adatokból, hogy sok székely eredetű család állt az egész országban kiváló tekintélyben, gyakran összeolvadtak a vármegyei nemességgel, ugy hogy székely és vármegyei nemeknek egyaránt tekintették őket. Többségük azonban csak a Székelyföldön bírtak jószággal és szegényebbek voltak. A Székelyföldön hát jogi különbség mágnás, főrend vagy nemes ember között nem létezett. Kivételes állást, a mennyiben arról törvények és oklevelek tanuskodnak, közülök egy sem foglalt el. Mindnyájan a székely jog és alkotmány sáncaiban voltak elhelyezkedve s ugy katonai, mint igazságszolgáltatási tekintetben a széki tisztviselekk alá tartoztak. Ezt egy 1675-iki országgyűlési cikkely tisztán és határozottan¹⁸⁹ kiemeli s ez természetesen áll az azelőtti időkre nézve is. Erdélynek Habsburg-uralkodás alá került után, a legtöbb s jelentékenyebb családok fejeit a bárói és grófi rendbe tették és emelték... Mikes Mihály 1698-ban már grófnak írja alá magát.¹⁹⁰ Alcsikszéknek egy 1701-iki listája szerint volt

lésének kérdését vetette fel, mely keleti hazarészünk főforgalmának a legtekintélyesebb erdélyrészi magyar városokon: Kolozsvár, Maros-Vásárhely, Székelyudvarhely, Sepsiszentgyörgyön át nyitna utat a Fekete-tenger constancai kikötője felé.

Az a szomorú tény tette szükségessé ezt a lehetőleg széles mederbe terelt akciót — mert támogatására az egész vonalmenti érdekeltég felkérlet, hogy a nevezett magyar városok, amelyek pedig vezető szerepre hivatvák délkeleti hazarészünkben, kizárattak nemcsak az európai, de a hazai forgalomból is, és leszorítottak a vagyonosodás és boldogulás utjáról. Ellenben annál nagyobb és a nemzeti érdekekre nézve hátrányos előnyökben részesítették az ugynevezett nemzetiségi városok, amelyek a kiegyezés egyik kikötése értelmében az erdélyrészi fővonalak főforgalma mellett élvezik a vagyonosodás és boldogulás áldásait.

Maros-Vásárhely, Székelyudvarhely, Sepsiszentgyörgy, ezen nagy történelmi multtal és jövőben is fontos misszióval bíró városokhoz egy-egy kis, lassu döcögésű, másod-harmadrendű vicinális ágazik a budapest — predeali vonalból, amig Deva, Szászvaros, Nagyszeben, Balázsfalva, Erzsébetváros, Medgyes, Segesvár, Köhalom, Földvár, Brassó s ezen városok kisebb-nagyobb termelő és szállító vidéki tartozéka közvetlenül használják a fővonalon egymástérő gyors-, személyszállító- és tehervonatok előnyeit.

Hol itt az arány, ha a teherviselés mértékével mérjük? Hol az igazság, ha a magyar ember szemüvegén nézzük?

Az elégtelen, kifelé gravitáló, folyton duzzogó hamis-zuzáju nemzetiségek és a hazához vérrel-pénzzel, önfeláldozással mindig hű magyarság így részesítették mind e mai napig egyenlő elbánásban.

akkor ott három gróf, kiknek méltóságos a jelzőjük és négy főrend, kiknek tekintetes, nemzeti a megszólítása. A következő században aztán mind eme jobb nemzetiségek fejei bárói és grófi rangra emeltettek; erre nézve csupán a Lázár, Kornis, Apor, Mikes, Daniel és Henter családok említendők.

A 17. század folytán a fejedelmek számos embert emeltek a nemesi rendbe, mi által ez a rend föltette megnövekedett. Ezek az emelések és nemesítések az ugynevezett litterae armales utján történtek és ármálistáknak, fegyveres nemeknek nevezték őket. Valamely jogi különbség emez ármálisták és a régi nemek között nem volt, legfőlebb, hogy eme novi hominer társadalmilag és tényleg akkora külső fényt szegénységök miatt nem tudtak kifejteni, mint a gazdagabb régi nemek, kiknek tekintélye hagyományon és vagyonon alapult. De hát a régi nemek közt is volt elég cseg-bog ember; nem mindegyik birt az Aporok, Kornisok jószágaival.

1602-ben a hat székből pl. 162 nemes volt csak, mig 1721-ben 1149.¹⁹¹ 1614—1626-ig Udvarhelyszéken a nemek 46-811 79-re gyarapodtak és 1721-ig 211-re növekedtek.¹⁹² Minthogy eme rangemlések érdem szerint történtek s nem ritkán magából a jobbágyi és darabont rendből, így érthető meg, hogy egész sereg ember volt a 17. század kezdetén, a kiknek épenséggel nem volt jobbágya vagy pedig legfőlebb egy-kettő. Utóbbiakat aztán egyházi

Első sorban magyar nemzeti, nemzetgazdasági szempontból szükséges tehát, hogy ezen állapot megszüntetésével a nevezett, tisztán magyar városok is főforgalombonalba helyeztessenek. Semmiféle áldozat nem nagy ennek a keresztvitelére. Egyrészt, mert a megjelölt vonalban temérdek kincs várakozásra és értékesítésre, aminek magyarság zömének munkát és kezeset biztosít; másrészt, mert elodázhatatlanul elérkezett ideje annak, hogy a magyar gócpontok kulturális feladatuk magaslatára emelkedjenek, ahonnan a nemzeti öntudat és erő sugározzék szerteszét nyelvben, érzésben különböző, faldalom a lelkiismeretlen izgatók közbénjárására — ellenséges indulat — népmilliók közé.

Maros-Vásárhely, Székelyudvarhely és Sepsiszentgyörgy — mi említem — egy egy vicinálissal vannak a predeali vonalhoz kötve, mely eme végállomásokról lecsapolta a forgalmat anélkül, hogy csak esemény mértékben is hozza járulhatol volna a szóbanlévő városok fejlődéséhez. Sőt e városok az oláh vármáboru és az említett fővonal befutása óta még hanyatlottak is, mert nemcsak, hogy az előbb tekintélyes szomszédállambeli forgalomnak utját vagatott, de a bécsi import is oltnagy lett, hogy e miatt több tekintélyes iparág megsemmisült a székely városoktan, amelyek kárpótlásul még a viláfg forgalom tarifális kedvezményeihez sem jutottak közelebb.

Ez a vasutpolitika a székelyek dékek személy- és áruforgalmát egyaránt rányomta a drágaság helyegét. Az ország egyetlen vidéke sem sújtja annyira a tarifa-mizéria mint a megközelíteni szándékolt magyar városokat, különösen Háromszék és Csikvármegyeik közönségeit ahonnan nem lehet a leghosszabb vonalszakasz tarifájával sem Buda-

nemeseknek nevezték s az adó kivetésnél ugy bántak velök, mint a vármegyei földön az egy sessió nemesekkel; tudniillik 1664 óta ezek is fizettek adót. Ettől az időtől fogvugyanis az ország adóterhei akkorára nőttek, hogy a székelyekkel adót kellett fizettetni. 1662-ben rettentő hadi költségek előteremtésére ugy a székely nemeseknek mint az ország többi nemesének főnemeseknek adóznok kellett.¹⁹³ Következő években aztán csak a nemesek jobbágyain hajtották be az adót; s minthogy az egyházi nemeseknek jobbágyaik nem voltak, ezeknek is ugy kellett adóznok mint a szabad székelyeknek. 1730-ban ezeket olyanokul jelölik meg mint a kik adót régi szokás szerint fizetnek.¹⁹⁴ Alcsikon 1701-ben 33 közőnséges nemes és 37 egy sessió nemes volt, ha ezekhez hozzászámítjuk még a 4 mágnást és a gróft, ugy ezek együtt csak 3-matésznek ki többet, mint az egyházi nemesek; e szerint a nemeseknek jó nagy százaléka épenséggel nem volt jómódu.¹⁹⁵ De azért az ország nagy része mégis a nemesek kezében volt. Az 1721-iki összeíró bizonyossággal becslése szerint pl. Udvarhelyszéken átlag minden telek 1 negyed része nemesi birtok s ebből nincs belészámítva a zsellérek által mivelt és a jobbágy tulajdonu birtok.¹⁹⁶ Kitészik ezekből, hogy a Székelyföld igen jelentékeny részen egyenes nemesi birtok vala, teljesen az ősi székely nemzetségeké.

(Folyt. köv.)

pestre vagy visszajutni, mert Brassón át már új jegyet kell váltani, a teheráruforgalomra pedig szintén tetemes fuvarkülönbözetet kell ráfizetni.

Nem volt elég, hogy a legmagyarabb délkeleti vidék, a Székelyföld szorgalmas népe, a vámfeltételek miatt elveszítette a legközelebbi szomszéd (oláhországi) piacokat, a honnan a vámbáboruig nagymértékben pénzelt, hanem még a magyar állam is fokozta hátrányait a vele szemben támasztott tarifális nehézségekkel.

Emiatt esett a Székelyföld áldozatul a magyar vasutpolitikanak

A felsoroltak mellett sürgeti a szóban lévő vasutvonal kiépítését azon körülmény is, hogy minket ipari és kereskedelmi érdekeink feltétlenül Keletre utalnak és ez elől a nagy nemzeti feladat elől, melyet a mostani bukaresti kiállításán való részvétellel bevezettünk, nem szabad elzárkóznunk, különösen ha a tervbe vett iparfejlesztési akció nyomán gyarapodó termelésünket elhelyezni és pénzre tenni akarjuk.

Hogy a vasút pénzüveletei nagyok, az bizonyos. Egész részletességgel ráutal erre Borszékny Soma ny. miniszter. oszt. tanácsos «Székelyvasutat a székelységnek» című nagyméretű tanulmányában, amelyben többek között azt ajánlja, hogy a kormány a már többször érintett városokba feljutó vicinálisok megváltására előirányzott összeget a Kolozsvár, Maros-Vásárhely, Székelyudvarhely, Sepsiszentgyörgy, Gyulafelejkéi vasutvonal kiépítésére fordítsa, áldozatra szólítván a vonal mellett érdekelt törvényhatóságokat, iparos- és gazdaközönseget, pénzintézeteket stb., stb.

E vasutvonal 294 kilométer hosszúságban, az említett városokon kívül 78 székely községen keresztül körülbelül 2 millió magyarnak biztosítaná a jövődjét; a magyar állam leghűbb keleti támaszát juttatván olyan helyzetbe, hogy sokszor nagyértékűnek bizonyult határvédő szerepét jövőben is betölthesse.

Azt mondják, hogy a Kárpátok tulsó oldalán, Galicián és Bukovinán át Oláhországba futó vonal, melyen Lueger csak imént tette meg diadalutját Bukarestbe az uralkodóház sok tagjának, valamint a predeáli fővonal pedig magának a magyar államnak a jövődjét kurtitáná, ha a szóváltott vasut kiépül.

Lehet! De a magyar államnak nagyobb érdeke, hogy megmentse Erdélyt, mint az az esetleges jövedelem-csökkenés, amit különben a székely vasut forgalma ellensúlyozna. Most az erdélyi magyarságon a sor, hogy a hadviselésben megmutassa erejét és életrevalóságát. Ez a csatatér a kulturális és gazdasági érdekek csatatere. Egyaránt érdemes érte áldozni pénzt, munkát...

Máthé József.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan sziveskedjenek intézkedni, hogy a lap további küldése fennakadást ne szenvedjen.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Augusztusnak elsején be kell rukkolni...** Így változott az idén szegény rekrutáink nótája. Míg Apponyi Albert gróf a világbéke és a katonai leszerelés érdekében a világ minden részéből összegyűlt államférfiakkal dicsőségesen szerepel Londonban, addig székely fiatalágunknak színe-java hangos kurjongatások között rukkol be a kétféjű sással kicifrázott kaszárnyába — három kis esztendőre bakának, meg huszárnak. A katonai terhek elviselhetetlenek és a katonai szolgálat a XX. század kulturájához méltatlan rablás. Sok száz ember hasznos munkahelyeit hever a kaszárnyákban vagy gyakorlatokon szaladgál. Milliárdokat érő hadiszereplés a szertárakban s a legdrágább hajók a kikötőkben pihennek vagy a tengereken sétálnak. Mire való ez? Fejedelmek és államférfiak passziójára — mondja a „Magyarország”. Mi pedig hozzá tesszük, hogy a hadseregek az országoknak amaz elkényeztetett, tékozló ficsurait, akik a szorgalmas, becsületes munkával szerzett apai örökséget és szerzeményt, melyet a gyönyörijtőlakosság összehalmoz, reális haszon nélkül — levegőbe pufogatják, mint a csintalan gyermek az ékszeres dobozból elhurcolt drágaköveket öntudatlanul kutba dobálja. Ez is, amaz is kár! Vajha immár fölvirradna s Apponyi, a két világrész legnagyobb szónoka, — aki nemcsak angolul tud dikiózni, hanem épp oly tisztán és hatásosan tart beszédeket magyarul, németül, olaszul, franciául — meggyőzhetné a világot a fegyverkezés okatlan és mérhetlen káros voltáról. Hiszen öt nyelven beszélő, hozzá hasonló szónok — még csak Kossuth Lajos volt.

— **Gróf Majláth** erdélyi püspök egészségi állapota az utóbbi időben kedvezőtlen volt. Most immár jobbra fordult és a javulás tartós. Mihelyt állapota enged, klimatikus gyógyhelyre utazik.

— **Iparos Polgártársak!** Megalakítandó városunkban a „Magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-egylete”-nek fiók pénztárát, f. évi aug. hó 5-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az Iparos Önképző-egylet nagytermében, az alakuló gyűlést folytatni fogjuk. Erre az alkalomra, a kik a július 22-iki első gyűlésen feliratkoztak, a beíratási 1.20 fillér díjat és legalább 2—4 heti tagsági díjat hozzák magukkal; valamint azok is, kik a mostani gyűlésen íratkoznak be, szintén ennyi összeget hozzanak magukkal. Székelyudvarhely, 1906. augusztus hó 1-én. Solymossy Endre, iparos önképző egyleti elnök.

— **Papok helyváltozása.** Hadnagy János baróthi káplán Csikszentlélekre, Simon Sándor Küllökeménfalvára, Szabó Dénes Szentháromságra lelkészeknek küldettek. Márkos András Gyergyóremetéről Székelyudvarhelyre káplánnak áthelyeztetett. Takó Albert ujmisés pedig Zetelakára segédlelkész-hitelemzőnek nevezetett ki.

— **A patakfalvi ifjuság** kosaras táncmulatsága e hó 4-én (szombaton) Patakfalván az iskolaház termében lesz d. u. 6 órától kezdődőleg.

— **Luxus-lóvásár és kiállítás** lesz e hó 16., 17. és 18-án Brassóban.

— **Aranylakodalm.** Halasi és köröskényi Dr Spányik József nyug. magyar királyi honvéd törzsorvos és felesége árkos Mihály Juliánna 1856. évi augusztus hó 20-án kötött

házasságuk 50 éves fordulóját folyó hó 20-án fogják megünnepelni Homoród-Darócson.

— **Társasestély Homoród-fürdőn.** Vasárnap (e hó 5-én) Homoród-fürdőn a kápolna javára műsoros estélyt rendeznek. Kezdeté este 8 órakor. Belépési díj 1 K. Miután külön meghívók kibocsátva nem lesznek, e helyen hívja meg városunk és vidékének közönseget a rendező bizottság.

— **Új szállodabérlő városunkban.** A „Központi Szálloda” tulajdonosa Walter Vilmos betegsége folytán f. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg bérbé adta városunk Deák-tér 17. sz. alatti kávéházát összes melléképületeivel együtt Tunyogi Csapó Ferenc baróthi birtokosnak, ki, hogy vendégeinek igényeit kielégítse, a szálló hátsó termét étteremmé rendezi be. Nagy megnyugvással vettük e hirt, mert T. Csapó Ferenc mint volt tulajdonosa a „Római Császár” szállónak Nagyszebenben, később brassói, majd tövisi és szászrégeni vendéglős mindenkor a közönsegekényelmét kereste; reméljük, hogy városunkba is azon intencióval jön, miszerint nem a vendégek vannak a vendéglősért, hanem a vendéglős a vendégekért.

A helybeli csizmadia-ipartársulat vasárnap megtartott táncmulatsága igen jól sikerült. Sándor István (Koronkai-féle) kerthelyisége szép mulatság színhelye volt ez alkalommal is, a mely világos reggelig tartott s tekintve az 1 K-ás belépési díjakat, anyagilag sem maradt hátra Tiszta jövedelem 100 K. Felülfizettek: Szébeny Antal 3, ifj. Bálint György, Fekete Benjamin, Kolozsvári Ferenc, Szentpéteri Gergely, Jakab Ignác, Imrik Vilmos, N. N. Fás Gyula főerdész, 1—1 K Ferenc Gy., Zsigmond J., Képiró József 50—50 f, N. N.

— **A kolozsvári V. Erdélyrészi Gazdasági Gép Eszköz- és Anyagkiállítás** iránt, melyet ugy a kormány, mint az Erdélyi Gazdasági Egylet a siker összes felteteleivel elláttak és amely szeptember 5-étől 9-éig fog tartani, ugy a gyárosok és iparosok, mint az erdélyi gazdaközönsegek körében rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik. Ezen országos jellegű kiállítás szervezésénél a rendezőség a főszűlyt a gyakorlati szempontra fektette ugy, hogy az erdélyi részek sajátlagos viszonyainak megfelelőleg e kiállítás nem annyira az eddigieknél jóval nagyobb számú, közel száz éremkitüntetés rendszerezése, mint inkább a nagyszabású üzleti forgalom által fog kiválni.

— **Polgári önképzők mulatsága** A helybeli polgári önképző és segélyező-egylet folyó hó 12-én (vasárnap) saját pénztárának gyarapítására Sándor István (Koronkai-féle) kerthelyiségében zártkörű nyári táncmulatságot rendez d. u. 6 órakor kezdődőleg személyenkint 1 K belépési díjjal. Családjegy 2 K 40 f. A rendezőbizottság Solymossy Endre, önképző-köri elnökkel élén, a kör tisztviselői- és választmányi tagjából, valamint az egyesület érdekeit szűlyükön viselő polgártársainkból áll, akik bizonyára mindent elkövetnek, hogy a nemes célú mulatság jól sikerűljön. Hiszen a legcsekélyebb jövedelem is közelebb visz azon tö-

rekvéshez, hogy az Iparos Otthon mielőbb létesűljön.

— **A pörös „Cseh tulipán”.** A „Székely-Udvarhely” olvasói bizonyára még élénken emlékeznek arra az „izléstelen” és „meggondolatlan” eljárásra, melyet a helybeli Tulipános Szövetség jegyzője elkövetett azzal, hogy epen a Tulipános Szövetség táncestélyére — saját nyomdájában cseh papirosra, cseh tulipánnal ékeskedő meghívókat készített. Erre vonatkozólag „Cseh tulipán a székelyudvarhelyi Tulipán” szövetségben” címmel a „Székely-Udvarhely” i. évi július 1-ei számában egy erélyes, de teljesen a Tulipános Szövetség nemes intenciója érdekében, a felháborodott hazafias érzés hangján megirt közlemény jelent meg. Mi sem természetesebb, mint hogy a Tulipános Szövetség cseh tulipánokkal igy ékeskedő erdemes jegyzője — habar beismerte, hogy a cseh tulipános meghívókról szétküldés előtt tudomással bírt — minden lelkiismeret-furdalás nélkül: „Nyomatvány útján elkövetett rágalmazás vétségével” vádolta meg lapunk felelős szerkesztőjét. Vádja azonban annyira alaptalan volt, hogy „elővezetés” terhe mellett a kir. törvényszék vizsgáló bírója elé idézetett szerkesztőnk ellen, a folyamatban lévő vizsgálatot meg kellett szűntetni; bebizonyítván azt, ami amugyis országszerte tudott dolog volt, hogy a Tulipános Szövetség jegyzője által oly nagyon sérelmesnek látott közleményt: nem ő írta. Az ilyen formán bíróság előtt ártatlanul meghurcolt felelős szerkesztőnk, miután a Btkv 227 §-ába ütköző hamis vád főnforogását azzal, hogy az illető bűnvádi följelentésének beadása előtt a „Székely-Udvarhely” július 5-iki számát olvasta volna, bizonyítani nem tudja, — azonban a Btkv 260 §-ába foglalt hatóság előtt elkövetett rágalmazás tényálladékát határozottan főnforogni véli, ezért a Tulipános Szövetség jegyzője ellen a bűnvádi följelentést nyomban megtette. Igly lett a fölperesből pár perc alatt alperes — a cseh tulipán jegyében. „Igly tehát — saját szavait idézve — a manőver csakugyan visszafelel sűlyt el s mi az ügyet e téren befejezettnek jelentjük ki”.

— **A medeséri tanuló-ifjuság** e hó 12-én (vasárnap) Medeséren a közönsegek házában jótékony célra műsorral egybekapcsolt zártkörű kosaras táncvigalmat rendez személyenkint 40 filleres belépő díjjal. Családjegy 3 személyig 1 K. Kezdeté d. u. 4 órakor. Monologot ad elő Andrassy Pál, felolvas Kiss Elek, szaval Vitális Dezső, dialogot adnak elő Nemes Aranka és Derzsy Dénes, végűl pedig Marosy Dénes ad elő monologot.

— **Elvi döntés a szövetkezetekről.** A magyar királyi Kuria egy felmerűlt eset alkalmából a következőket mondotta ki: A szövetkezet alapszabályainak az a rendelkezése, hogy tagjai azokra az árukra nézve, melyeket a szövetkezet a tagok részére raktáron tart, szükségletüket a szövetkezetnél tartoznak fedezni, sem közérdeket sem a tagok gazdasági érdekeit nem sérti, mert ez a rendelkezés azt a törvényes célt szolgálja, hogy az egylet a saját fenntartását biztosítja és az egylet gazdasági érdekeit előmozdítja. Az egylet fennállásának és gyarapodásának előfeltétele ugyanis, hogy a tagjai részére beszerzett árukat a tagoknak eladhassa, ezt pedig biztosan akkor érheti el ha a tagok szükségleteiket ezekre az árukra nézve az egyletnél fedezik, az eladáshól elért nyereség pedig az ő javukra és részűkre gyűj-

tetven gazdasági érdekeiket nemcsak nem sérti, hanem előmozdítja. De nem sérelmes az alapszabályok ama rendelkezése sem, hogy a tag kizáratásának helye van, ha bebizonyult, hogy a községben levő más üzletről ismételtelen oly árukat vásárolt, melyek a fogyasztási szövetkezet boltjában kaphatók, mert egyrészt a tagok az alapszabályok elfogadásával önként alávetik magukat a jelzett kötelezettségnek és így a vásárlásra nézve kényszer fennforgásáról szó nem lehet és mert másrészt az alapszabályok kifejezetten fentartják a kivált tagnak azt a jogát, hogy üzletrészenek összegét, beleértve a számadási időszakban az eladott áruk vételárfeleslegéből az őt megillető részt követelheti és így a tagnak kizárása vagyoni hátrányára nem szolgál, ez utóbbi rendelkezés egyébként a kereskedelmi törvény ide vágó rendelkezésével lényegileg egyezik.

Tanítók mulatsága. Korond és vidéke ez évben végzett tanítói vásárnap tartották meg gazdag műsorral, kosaras táncmultságukat. Ezalkalommal felülfizettek: Derzsi Lajos 10 fillér, Szállasi Anna 20 fillér, Paget Olivér 40 fillér, Szöcs József 50 fillér, Biró Domokos 70 fillér, Bálint Károly 1 K 20 fillér, Kádár Lázár 1 K 50 fillér, Katona Ferenc 2 K 20 fillér, Gálffy Sándor 2 K 20 fillér, Kendy István 3 K 20 fillér, Hadnagy Mihály 4 K 20 fillér.

A székely vasutak. gvergyószentmiklós—mádéfalvi vonalán erősen folyik a munka. A 236 méter hosszú alagút boltozata már félig készen van s most építenek 10 űrházat és 7 állomási épületet s több apró átereszt, hidat.

A komlóárak egyre emelkednek. Cseh- és Németországban mind nagyobb a pusztulás s a miatt most már a komló ára felette van 200 koronának. A gazdasági egyletek mindenfelé óvják a gazdát a gyors eladástól, mert később nagyobb árakat érhetnek el.

Huszonkét tál étel két forint. A drágaságról panaszkodik mindenki, különösen az élelmiszerek drágasága fokozza a megélhetés gondját. Hát bizony régen más világ volt! Apánk még mesélhetnek róla. A pozsonyi diétán a szabadságharc előtt előkelő urfik is megélhettek naponként négy garasból. A debreczeni levéltár is sok érdekes adatot rejt a poros irások közt a hajdani olcsóságról. De még nem is olyan régen, ötvenegy évvel ezelőtt csupa öröm lehetett olyan mesés volt Debrecenben az élet. Kezünkbe akadt egy régi hivatalos árszabás, melyet a magas császári királyi országos helytartóság felhatalmazásával Poroszlay Fridrik debreceni polgármester adott ki 1853. március 30-án.

Ebben a megállapított hivatalos árszabásban, melyet minden vendég, kocsis, korcsmáros köteles volt kifüggeszteni s ha nem tette 20 pengő bírságot fizetett, az ételek és italok ára a következő volt:

Ebéd egy személyre öt tál ételből 36 krajcár.

Egy részlet leves 3 krajcár.

Marhahus mártással 7 krajcár.

Főzelék körülekkel 6 krajcár.

Franciás rostélyos 10 krajcár.

Beafsteak 10 krajcár.

Bélszin pecsenye 10 krajcár.

Paprikás csirke 12 krajcár.

Egy pohár fekete kávé 5 krajcár.

Egy iced hegyi ujbór 8 krajcár.

Egy iced kertü ujbór 3 krajcár.

Összesen 22 tál ételt sorol fel az árszabás. És ez a 22 tál étel fekete kávéval együtt összesen 1 forint 92 krajcárba került. Hát bizony a mai

drágaság irtóztató nagy számai égbenyuló hegyormok a régi árszabás apró homokszemei mellett. Ötvenegy évvel ezelőtt a debreceni ember a legjobb vendéglőben mesés olcsón leihatta, le is ehetne volna magát rogyásig!

SZERKESZTŐI IZENETEK.

B. D. Köpecz. Szives értesítését megkaptuk és határozatokat előjegyzésbe vettük. A lap küldését mai napon megkezdettük.

Gazdaköri elnök. Azért, hogy csak kevesen jelentek meg, nem szabad elmulasztani a rendes összejöveteleket. Ha öt-tíz ember van együtt, akkor is érdemes megtartani, mert a kitartó munkásságot előbb-utóbb siker koronázza.

H. J. Cs-k. A címváltozást bejegyeztük. Egyebeket is elintéztünk. Szives látogatásának előre is örülünk. Köszönet és viszont üdvözlét!

Kivándorló. Emberben és vagyonban oly nagy Európa vesztesége, hogy ez csak csóddal végződhetik. 1901-ben csupán Magyarország — Ausztriából 171.000-en, 1902—1903-ban meg éppen 206.000-en ke-rekedtek föl új hazát keresni. Ami áldott, dus hazánk a felét adta e számnak, melyből 23.000 volt fajmagyar. Európa napi tökevesztése a kivándorlás révén négy millió korona. Ebből Magyarországra évenként mintegy ötven millió korona esik. Érdekes, hogy a nyomor előidézte kivándorlás épp az aránylag gyér népességű országokból kapja főlömegét. Ennek okát a kultúra hiányában keresik. Egy négyzet km.-re Magyarországon 53 lakos esik, Németországban 91, Ausztriában 97, Belgiumban 210 és Szászországban pláne 220. Bővebben a Budapesti Hírlap jul. 30-iki számából értesülhet.

Kiadja: Betegh Pál és Társa, ujságkiadó intézete.

NYILT-TÉR.*

Nyilatkozat.

A „Székely Udvarhely” 59. számában ifj. Daniel Lajos ur egy oly durva nyilttéri kijelentést tesz, hogy én arra csak a büntető bíróságnál válaszolhatok, de hogy egyesek tájékozva legyenek, miként lehet jutni ilyen nyilttéri címzésekhez, elmondom az eset történetét.

Kobátfalván f. évi július hó 22-én Dr Gyarmathy, Dr Kállay képviselők, Dr Jakabházy egyetemmi m. tanár és az én védnökségem alatt zártkörű táncmultság rendeztetett. Ezen mulatságon, mint mindig, úgy most is Székelykeresztúr, Gagy s a Nyíki vidéke intelligenciája képviselve volt. Erre a mulatságra meg lett hívva Tarcasfalvi Pálffy Dénes nagybirtokos is. Az öreg ur azonban bizonyos idő óta azt az izetlen eljárást követte, hogy úgy Székelykeresztúrt, mint a vidéken rendezett zártkörű multságokba kocsisának leányát, ki házá-nál cseléd vagy nem tudom minő szerepet tölt be, küldötte el.

Ez a „nő” — kinek Daniel ur sem kapott címe és állása kifejezésére más kifejezést, csak: „nő” — a múlt évben Kobátfalván rendezett multságot részben nem becses megjelenésével szétzavarta. S hogy ez az én védnökségem alatt is álló táncmultsággal meg ne történjék, előre meg lett izenve a „nő”-nek, hogy ne jöjjön a multságba, mert helye ott nincs; de a nő lovagjai tanácsára mégis eljött. Ezt látva, tettem egy megjegyzést egyik barátomhoz intézve a szót, oly hangosan, hogy a „nő” is meghallhassa.

Aztán az ifju Daniel ur, ki megelőzőleg 3 nappal kobátfalvi Papp Béla és Ozsváth Árpád joghallgató kollegái elől kijelentette, hogy belém köt, golyót röpít a hasamba — nekem rontott s kérdésére, hogy az előre bejelentett botrányt kikerüljem s mivel ezt is megtudtam, hogy az állásom ellen megindított hajsza szövetségesei éppen a botrányt akar-

* E rovat alatt közöltektém nem vállal felelősséget a szerk.

ják — nem ismétlem a már előbb említett megjegyzésemet, hogy megkíméljem a kínos incidensről a közönséget s köztük nekem is ott levő 18 vendégemet. Azt hiszem ez eléggé érthető s nem fogják gyavaságnak minősíteni eljárásomat, aki életemben soha semmi sértést el nem türtem, számos esetben mérve össze fegyveremet ellenfeleimmel, erről, ha élne, bizonyosságot tehetne a fiatal hősnök egyik nagybátyja is, aki pedig különb legény volt minden tekintetben ifju öcsésénél.

Amint ki akartam kerülni a botrányt, ép úgy nem vagyok hajlandó lovagiaskodni a kocsis leányáért — a „nő”-ért.

Ezen ügyet a magam részéről hírlapilag befejezettnek jelentem ki, mivel az ifju Daniel ur ellen a bűnvádi feljelentést megtettem.

Kobátfalva, 1906 július 30-án

Gálffy Kálmán.

Sz. 3366—906. tklvi.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. igazságügyi miniszter 1905. évi június hó 2-án 17932—905. I. M. I. szám alatt elrendelte, hogy az oklándi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságához tartozó Petek község telekkönyveiben felvett mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX. t. c. 1889. évi XXXIII. és 1891. évi XVI. t. c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. c. cikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése fogatosítottassék.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1906. évi szeptember 3-án fog kezdődni.

Ennelfogva felhivatnak:

1. mindazok, kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

2. mindazok, kik valamely ingatlanokra tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t. c. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bejegyzésére engedélyét nyilvánítsa, mert

különben jogaikat ezen az úton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság

Oklánd, 1906. évi július 24.

MÁTHÉ, kir. albiró.

Eladó kocsik. Egy félváltos kocsit javítva, jótállás mellett és egy új felolajos tengelylyel, előnyös árban eladó Dávid Gergely kovács mesternél Székelyudvarhely, Petőfi utca 26. sz. alatt.

Belindek
Maszlag
Diófa
Megyfa
Nadrágulya
Hársfavirágot, továbbá Nadrágulya-gyökeret és Fenyő-bogyót száraz állapotban a legmagasabb napi árban vásárol

Rohr J. Szegeden.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel tudatom a közönséggel, hogy Sterba Ödön jöhírű fűszerkereskedését vétel útján átvettem és azt ezentúl saját nevem alatt folytatom.

Midőn ezt a körülményt a közönség szives tudomására hozom, kijelentem, hogy fő törekvésem lesz a legkényesebb igényeket is egy szolid, pontos és előzékeny kiszolgálással, mint kiváló minőségű és olcsó áruval kiérdemelni.

Kérem a n. é. közönség elődöm iránt tanúsított szives pártfogását részemre is fentartani és én ígérem, hogy azt minden tekintetben ki is fogom érdemelni.

Gyarmathy Ákos
fűszerkereskedő.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-akék, 2- és 3-vasu akék és minden egyéb gazdasági gépek.